

LƯU THU THUỶ (Tổng Chủ biên kiêm Chủ biên) - NGUYỄN THỊ VIỆT HÀ
NGÔ VŨ THU HẰNG - NGUYỄN THỊ VÂN HƯƠNG - TRẦN THỊ TÓ OANH

Đạo đức

(Sách đã được Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo
phê duyệt sử dụng trong cơ sở giáo dục phổ thông
tại Quyết định số 4507/QĐ-BGDĐT ngày 21/11/2019)

1

(Tái bản lần thứ nhất)

Cánh Diều

NHÀ XUẤT BẢN
ĐẠI HỌC SƯ PHẠM TP HỒ CHÍ MINH

GIỚI THIỆU VÀ HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG SÁCH

Các em thân mến!

Cuốn sách nhỏ này sẽ đồng hành với các em suốt năm học lớp Một, nhằm giúp các em học tập, rèn luyện theo các chuẩn mực đạo đức xã hội và kĩ năng sống cần thiết, phù hợp với lứa tuổi, góp phần phát triển ở các em những phẩm chất và năng lực theo quy định của Chương trình Giáo dục phổ thông mới.

Sách gồm 8 chủ đề, được chia thành 15 bài.

Mỗi bài trong sách đều được thiết kế theo một cấu trúc thống nhất, gồm các phần:

Khởi động: Tạo tâm thế tích cực và không khí tươi vui cho các em chuẩn bị học bài mới.

Khám phá: Hướng dẫn các em cùng nhau trải nghiệm các hoạt động để tự khám phá và lĩnh hội được bài học Đạo đức.

Luyện tập: Giúp các em luyện tập để phát triển kĩ năng thực hiện chuẩn mực đạo đức, thông qua các hình thức sinh động, hấp dẫn, phù hợp với lứa tuổi.

Vận dụng: Hướng dẫn các em vận dụng bài học vào thực tiễn cuộc sống thông qua một số hoạt động, việc làm cụ thể.

Cuối bài học là Lời khuyên, tóm tắt lại nội dung bài học, giúp các em dễ nhớ và dễ thực hiện.

Các em hãy cùng nhau tích cực học tập và rèn luyện theo những hoạt động hướng dẫn trong sách để có cuộc sống tốt đẹp, an toàn, lành mạnh và hiệu quả. Các thầy cô giáo sẽ luôn đồng hành cùng với các em, hướng dẫn, hỗ trợ các em trong suốt quá trình học tập.

Chúc các em thành công!

Các tác giả

Em giữ gìn sách sạch đẹp, không viết, vẽ vào sách nhé!

Chủ đề THỰC HIỆN NỘI QUY TRƯỜNG, LỚP

Bài 1 EM VỚI NỘI QUY TRƯỜNG, LỚP

KHỞI ĐỘNG

Cùng bạn hát bài *Đi học*

Nhạc: *Bùi Đình Thảo*, thơ: *Hoàng Minh Chính*

KHÁM PHÁ

a. Tìm hiểu nội quy trường, lớp

- Nội quy trường, lớp quy định học sinh cần thực hiện những gì?
- Thực hiện nội quy giúp ích gì cho học sinh trong học tập và các hoạt động khác ở trường, lớp?

b. Xem tranh và nhận xét

- Bạn nào thực hiện đúng nội quy?
- Bạn nào chưa thực hiện đúng nội quy?
- Em sẽ làm gì khi thấy bạn chưa thực hiện nội quy?

Lần sau em nhớ
đi học đúng giờ nhé!

LUYỆN TẬP

a. Xử lí tình huống

Tình huống 1

Em sẽ làm gì khi thấy bạn đùa nghịch trong giờ học?

Tình huống 2

Giờ ra chơi, Lan lấy bánh ăn nhưng chưa biết bỏ giấy gói bánh ở đâu. Nếu là Lan, em sẽ làm gì?

b. Tự liên hệ

- Em đã thực hiện những điều nào trong nội quy?
- Những điều nào em chưa thực hiện?
- Em sẽ làm gì để thực hiện đúng nội quy?

c. Cam kết thực hiện nội quy

VĂN DỤNG

- Cùng bạn tập xếp hàng khi ra, vào lớp.
- Cùng bạn tập chào khi thầy cô ra, vào lớp.
- Thực hiện nội quy nhà trường, lớp học.
- Nhắc nhở khi bạn em chưa thực hiện nội quy.

LỜI KHUYÊN

Nội quy trường, lớp đề ra
Em luôn thực hiện mới là trò ngoan.

Chủ đề SINH HOẠT NỀN NẾP

Bài 2 GỌN GÀNG, NGĂN NẮP

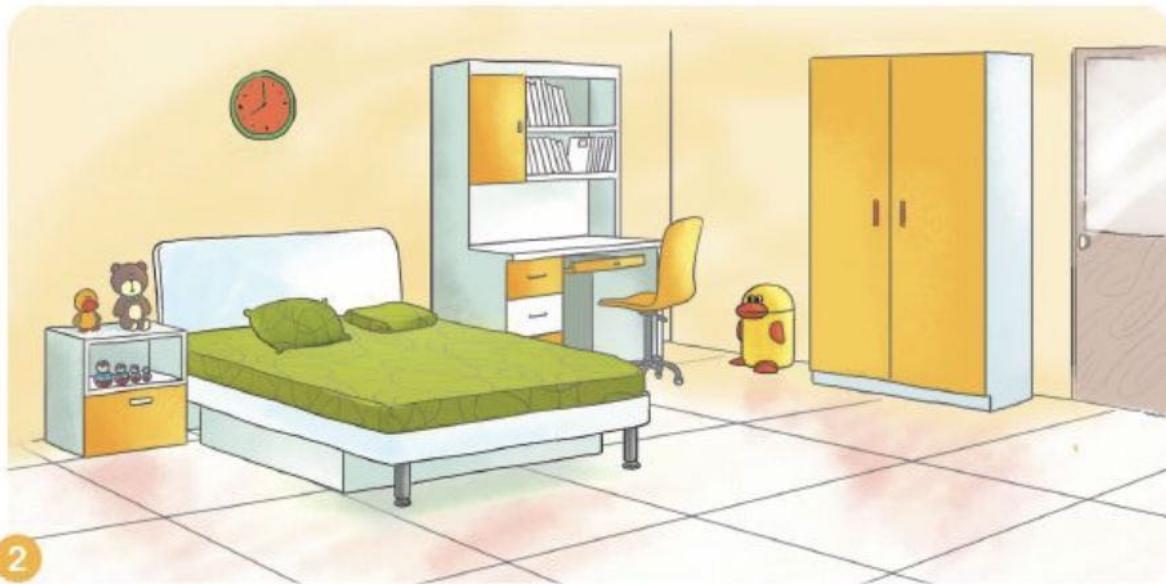

KHỞI ĐỘNG

Em thích căn phòng trong tranh nào hơn? Vì sao?

1

2

KHÁM PHÁ

a. Kể chuyện theo tranh

Chuyện của bạn Minh

b. Thảo luận

- Vì sao bạn Minh đi học muộn?
- Sống gọn gàng, ngăn nắp có ích lợi gì?

c. Xem tranh và nêu những biểu hiện sống gọn gàng, ngăn nắp

LUYỆN TẬP

a. Trong các tranh dưới đây, bạn nào là người gọn gàng, ngăn nắp? Bạn nào chưa gọn gàng, ngăn nắp?

Khi bạn gọi, Vân vút luôn bình tưới và chạy đi chơi với các bạn.

b. Em hãy hướng dẫn bạn trong tranh sắp xếp phòng cho gọn gàng, ngăn nắp

c. Tự liên hệ

Em đã làm được và chưa làm được những việc gì để nơi ở, nơi học gọn gàng, ngăn nắp?

VẬN DỤNG

- Tập sắp xếp sách vở, đồ dùng cá nhân ở lớp.
- Quan sát và sắp xếp lại lớp học gọn gàng, ngăn nắp.
- Hằng ngày thực hiện:
 - Gấp quần áo.
 - Sắp xếp gọn gàng, ngăn nắp góc học tập ở nhà.

LỜI KHUYÊN

Gọn gàng, ngăn nắp giúp em
Đồ dùng bền đẹp, khi tìm có ngay.

Bài 3 HỌC TẬP, SINH HOẠT ĐÚNG GIỜ

KHỞI ĐỘNG

a. Kể chuyện theo tranh

Thỏ và Rùa

1 Buổi sáng, Thỏ và Rùa cùng nhau đi học.

2 Rùa biết mình chậm chạp nên đi thẳng một mạch đến trường.

3 Còn Thỏ cậy mình nhanh nhẹn nên la cà dọc đường.

4 Nghe tiếng trống trường, Thỏ chạy cuống cuồng.

5 Nhưng Thỏ đến lớp vẫn bị muộn.

(Phỏng theo E-dốp)

b. Trả lời câu hỏi

Thỏ hay Rùa đến lớp đúng giờ? Vì sao bạn đến đúng giờ?

KHÁM PHÁ

a. Bạn trong mỗi tranh đang làm gì? Việc bạn làm vào lúc đó có phù hợp không?

1

2

3

4

b. Xem tranh và thảo luận
Không đúng giờ có tác hại gì?

c. Tìm những cách giúp em thực hiện đúng giờ

LUYỆN TẬP

a. Nhận xét việc làm của các bạn trong tranh

Giờ này con vẫn
chưa tắm à?

Mẹ đặt giờ báo thức
giúp con ạ!

b. Tự liên hệ

Em đã thực hiện được những việc làm nào đúng giờ?

VẬN DỤNG

- Cùng bạn tập làm phiếu nhắc việc tại lớp.
- Nhờ bố mẹ hướng dẫn cách đặt chuông đồng hồ báo thức.
- Cùng bố mẹ làm phiếu nhắc việc một tuần.

- Dán phiếu nhắc việc vào nơi em dễ quan sát.

- Lựa chọn và thực hiện cách làm phù hợp để luôn đúng giờ.
- Nhắc nhở khi bạn em chưa đúng giờ.

LỜI KHUYÊN

Đúng giờ nhớ nhé em ơi
Sinh hoạt nền nếp, mọi người mến yêu.

Chủ đề TỰ CHĂM SÓC BẢN THÂN

Bài 4 SẠCH SẼ, GỌN GÀNG

KHỞI ĐỘNG

a. Cùng bạn hát bài *Thật đáng yêu*

Nhạc và lời: Nghiêm Bá Hồng

b. Vì sao bạn nhỏ trong bài hát lại đáng yêu?

KHÁM PHÁ

a. Bạn trong tranh nào sạch sẽ, gọn gàng?

1

2

b. Nêu những biểu hiện của sạch sẽ, gọn gàng

c. Thảo luận

- Bạn trong mỗi tranh dưới đây đang làm gì để sạch sẽ, gọn gàng?
- Những việc làm đó nên được thực hiện vào lúc nào?
- Những việc làm đó có ích lợi gì?

LUYỆN TẬP

a. Nêu những việc em không nên làm trong các tranh dưới đây:

?

b. Xử lí tình huống

Tình huống 1

Nếu đi cùng bạn, em sẽ khuyên bạn như thế nào?

Tình huống 2

Nếu là An, em sẽ làm gì?

c. Thực hành những việc sau:

1) Chải tóc

2) Buộc dây giày

3) Bấm móng tay

d. Tự liên hệ

- Em đã làm gì để bản thân luôn sạch sẽ, gọn gàng?
- Em cần làm thêm những việc gì để luôn sạch sẽ, gọn gàng?

VẬN DỤNG

- Cùng bạn tham gia “Ngày hội sạch sẽ, gọn gàng”:
 - Thi các kỹ năng: chải tóc, buộc dây giày, rửa tay.
 - Thi “Ai sạch sẽ, gọn gàng?”.
- Hằng ngày, cùng bạn kiểm tra vệ sinh cá nhân: mặt, tay, chân, quần áo, đầu tóc.
- Thực hiện những việc làm sau để luôn sạch sẽ, gọn gàng:
 - Đánh răng, rửa mặt.
 - Tắm, gội.
 - Chải tóc.
 - Chỉnh trang quần áo, giày dép trước khi đi học, đi chơi.

LỜI KHUYÊN

Quần áo, đầu tóc gọn gàng
Thơm tho, sạch sẽ, em càng đáng yêu.

Bài 5 CHĂM SÓC BẢN THÂN KHI BỊ ỐM

KHỞI ĐỘNG

a. Kể chuyện theo tranh

Bạn Na bị ốm

Thưa cô, em mệt quá!

1 Trong giờ học, Na thấy người rất mệt.

2 Ở phòng Y tế, Na kể cho bác sĩ nghe em bị đau ở đâu.

3 Na uống thuốc và nằm nghỉ theo chỉ dẫn của bác sĩ.

4 Một lát sau, bố mẹ đến trường đón Na về nhà.

5 Một số ngày sau Na khỏi ốm và tiếp tục đi học.

b. Thảo luận

- Bạn Na đã làm gì khi bị ốm ở lớp?
- Việc làm ấy giúp gì cho bạn Na?

KHÁM PHÁ

a. Xem tranh và nêu những biểu hiện của cơ thể khi bị ốm

b. Nêu những việc em cần làm khi bị ốm

Mẹ ơi, con mệt.

Cháu bị đau bụng.

Những việc
cần làm

c. Nêu những việc em cần tránh khi bị ốm

Những việc
cần tránh

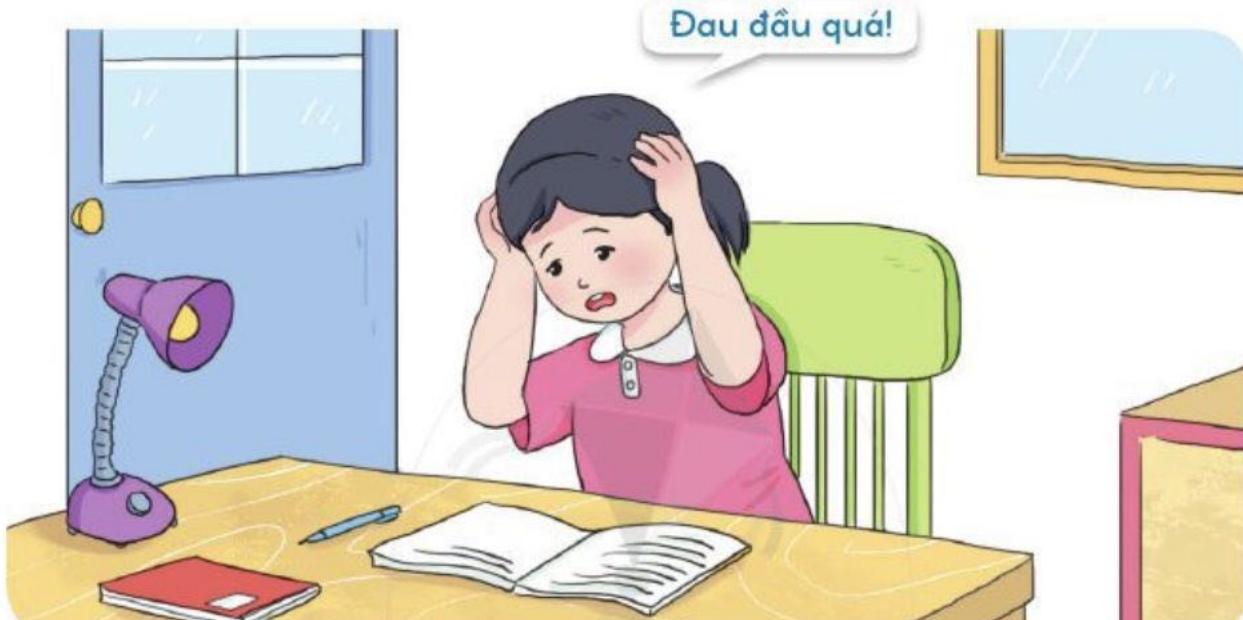

LUYỆN TẬP

a. Đóng vai

Tình huống 1 Lan đang ở nhà một mình thì bị sốt và đau đầu. Nếu là Lan, em sẽ làm gì?

Tình huống 2 Lê đang đi tham quan cùng lớp thì bị hắt hơi liên tục và người rất mệt. Nếu là Lê, em sẽ làm gì?

Tình huống 3 Đang đi chơi cùng bạn thì Nam bị đau bụng.
Nếu là Nam, em sẽ làm gì?

b. Tự liên hệ

- Em đã biết tự chăm sóc bản thân khi bị ốm chưa?
- Em đã tự chăm sóc bản thân như thế nào?

VẬN DỤNG

- Cùng bạn tập cách chườm khăn khi bị sốt cao.
- Nhớ số điện thoại của bố mẹ, thầy cô giáo để liên lạc khi cần thiết.
- Nghỉ ngơi, điều trị theo chỉ dẫn của bác sĩ, bố mẹ khi bị mệt, ốm.

LỜI KHUYÊN

Khi thấy người mệt mỏi
Có biểu hiện khác thường
Em cần thông báo luôn
Với thầy cô, cha mẹ.

Chủ đề

TỰ GIÁC LÀM VIỆC CỦA MÌNH

Bài 6 EM TỰ GIÁC LÀM VIỆC CỦA MÌNH

KHỞI ĐỘNG

Cùng bạn chơi trò *Nhìn hành động, đoán việc làm*

KHÁM PHÁ

a. Xem tranh và cho biết:

- Theo em, các bạn cảm thấy như thế nào sau khi tự giác làm việc của mình?
- Em nên tự giác làm những việc nào?
- Vì sao em nên tự giác làm việc của mình?

b. Tìm hiểu những cách để em tự làm tốt việc của mình qua các tranh dưới đây:

5 Nhờ người lớn hướng dẫn, giúp đỡ

1 Cùng làm với bạn

2 Cùng làm với người lớn

4 Nhìn người lớn làm và bắt chước

3 Tự làm với sự giám sát của người lớn

LUYỆN TẬP

a. Đóng vai

Tình huống 1

Tớ bọc vở hộ cậu.
Còn cậu làm bài
cho tớ.

Tình huống 2

b. Tự liên hệ

- Kể cho bạn nghe về những việc em đã tự giác làm.
- Em cảm thấy như thế nào khi tự giác làm việc của mình?

c. Thực hành những việc sau:

VẬN DỤNG

- Cùng bạn chăm sóc cây và hoa ở sân trường.

- Hằng ngày em tự giác thực hiện:
 - Học tập, trực nhật lớp.
 - Làm việc nhà phù hợp với khả năng.
- Nhắc nhở bạn tự giác làm việc của mình.

LỜI KHUYÊN

Để mọi người quý mến
Và tiến bộ hằng ngày
Em tự giác làm việc
Chớ nhờ ai làm thay.

Chủ đề YÊU THƯƠNG GIA ĐÌNH

Bài 7 YÊU THƯƠNG GIA ĐÌNH

KHỞI ĐỘNG

a. Cùng bạn hát bài

Cả nhà thương nhau
Nhạc và lời: Phan Văn Minh

b. Bài hát nói về điều gì?

KHÁM PHÁ

a. Kể chuyện theo tranh

Gia đình nhà gà

1. Một buổi sáng, gà mẹ dẫn đàn con đi kiếm ăn.

2. Gà mẹ bới được một con giun.

3. Hai chú gà con tranh nhau ăn.

4. Thấy vậy, gà mẹ khuyên các con.

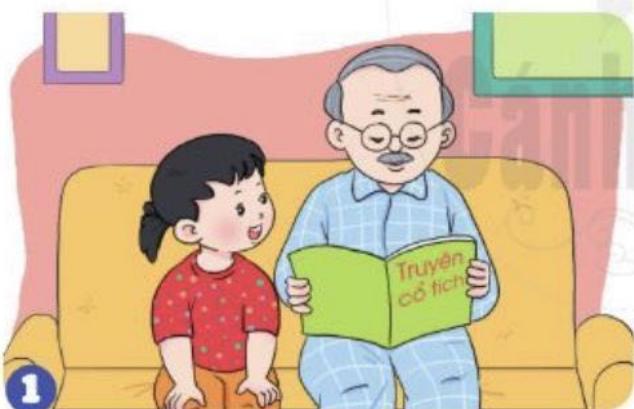
5. Hai chú gà con hối hận, xin lỗi mẹ.

b. Trả lời câu hỏi

- Gà mẹ đã làm gì để chăm sóc đàn con?
- Gà mẹ đã khuyên gì khi các con tranh mồi?

c. Xem tranh và chia sẻ cùng bạn

- Ông, bà, bố, mẹ trong mỗi tranh đang làm gì?
- Những việc làm đó thể hiện điều gì?
- Vì sao mọi người trong gia đình cần yêu thương nhau?

d. Thảo luận

- Bạn trong tranh đã làm gì để thể hiện tình yêu thương với người thân trong gia đình?
- Em còn biết những cử chỉ, lời nói nào khác thể hiện tình yêu thương với người thân?

LUYỆN TẬP

- a. Bạn trong mỗi tranh có thể nói những lời yêu thương như thế nào cho phù hợp?

b. Đóng vai thể hiện tình yêu thương trong các tình huống trên

c. Tự liên hệ

Em đã làm gì để thể hiện tình yêu thương với người thân trong gia đình?

VẬN DỤNG

Thực hiện những cử chỉ, lời nói yêu thương với người thân:

- Khi em nhận được sự quan tâm, chăm sóc của người thân.
- Khi đón người thân đi xa về.
- Khi đến dịp lễ, Tết, sinh nhật của người thân.

LỜI KHUYÊN

Gia đình là mẹ, là cha
Là anh em với ông bà thân thương
Gia đình là cả quê hương
Trong tim em mãi yêu thương dạt dào.

Chủ đề QUAN TÂM, CHĂM SÓC NGƯỜI THÂN TRONG GIA ĐÌNH

Bài 8 EM VỚI ÔNG BÀ, CHA MẸ

KHỞI ĐỘNG

Cùng bạn chơi trò *Nghe giai điệu, đoán tên bài hát*

KHÁM PHÁ

a. Kể chuyện theo tranh

Quà tặng mẹ

Sắp sinh nhật mẹ đây!

Tặng quà gì cho mẹ đây?

1 Bố thì thầm với bé Nhi.

2 Nhi suy nghĩ mãi về quà tặng sinh nhật mẹ.

A! Mẹ rất thích hoa.

Ông cho cháu mấy hạt giống hoa nhé!

- 3 Nhi vui mừng vì đã nhớ ra mẹ thích quà gì.

- 4 Nhi gieo hạt giống hoa vào chậu.

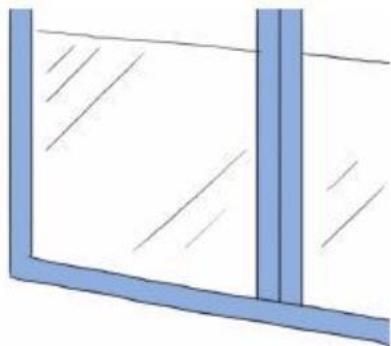
Chẳng có bông hoa nào nở cả!

- 5 Đêm ngủ, Nhi mơ thấy mình tặng chậu hoa cho mẹ.

- 6 Đến ngày sinh nhật mẹ, Nhi hồn hở dậy thật sớm.

Con chính là bông hoa đẹp nhất!

- 7 Mẹ ôm Nhi vào lòng.

(Theo Bùi Anh Tôn)

b. Trả lời câu hỏi

- Nhi đã làm gì để có quà tặng sinh nhật mẹ?
- Việc làm đó thể hiện điều gì?

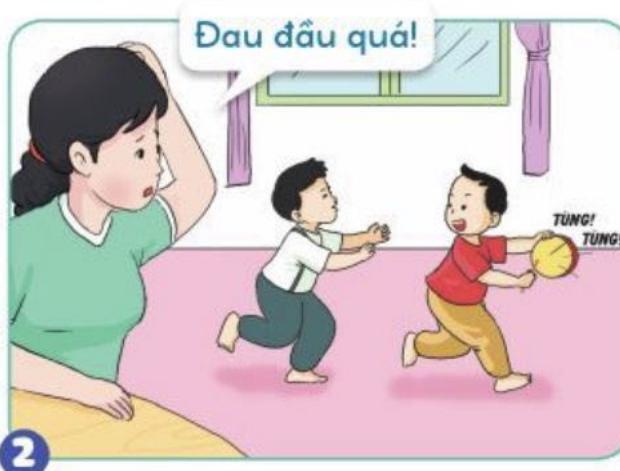
c. Thảo luận

- Bạn trong các tranh đã quan tâm, chăm sóc ông bà, cha mẹ bằng những việc làm nào?
- Ông bà, cha mẹ cảm thấy thế nào trước những việc làm đó?

LUYỆN TẬP

a. Em đồng tình với việc làm nào của bạn trong tranh? Vì sao?

b. Nếu em là bạn trong mỗi tình huống dưới đây, em sẽ làm gì?

Tình huống 1

Đau lưng quá!

Tình huống 2

Tình huống 3

Bố của Du là bộ đội.
Tết này bố phải trực,
không về nhà.

c. Tự liên hệ

Em đã làm gì để thể hiện sự quan tâm, chăm sóc ông bà, cha mẹ?

VẬN DỤNG

- Cùng bạn tập nói những lời lẽ độ với ông bà, cha mẹ.
- Thực hành làm thiếp chúc mừng ông bà, cha mẹ.
- Thực hiện những việc làm để thể hiện sự quan tâm, chăm sóc ông bà, cha mẹ khi:
 - Ông bà, cha mẹ ốm, mệt.
 - Ông bà, cha mẹ bận việc.
 - Ông bà, cha mẹ vừa đi xa về.

LỜI KHUYÊN

Em luôn chào hỏi ân cần
Quan tâm, chăm sóc người thân trong nhà.

Bài 9 EM VỚI ANH CHỊ EM TRONG GIA ĐÌNH

KHỞI ĐỘNG

a. Cùng bạn hát bài *Làm anh khó đây*

Thơ: Phan Thị Thanh Nhàn, nhạc: Nguyễn Đình Khiêm

b. Bài hát nói về điều gì?

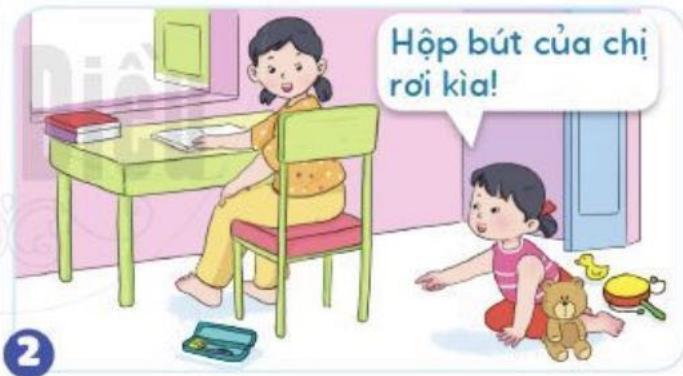
KHÁM PHÁ

a. Xem tranh và nêu những việc anh chị nên làm đối với em nhỏ

b. Nêu những việc em nên làm với anh chị qua các tranh dưới đây:

LUYỆN TẬP

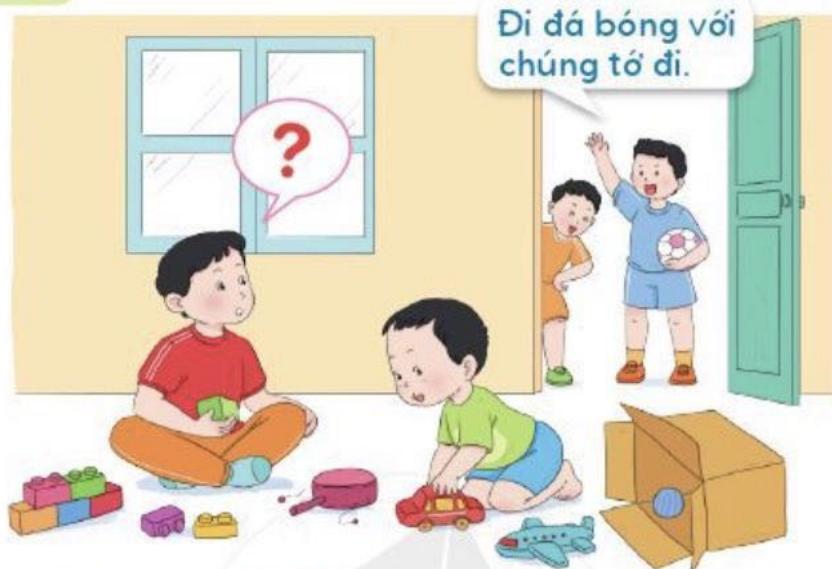
a. Em có nhận xét gì về lời nói, việc làm của bạn trong mỗi tranh dưới đây?

The image consists of six numbered panels (1-6) illustrating various interactions between children:

- Panel 1:** A boy gives a girl a bouquet of flowers. The boy says "Chúc mừng sinh nhật chị!" (Happy birthday, sister!) and the girl replies "Cảm ơn em!" (Thank you!).
- Panel 2:** Two boys are playing with a toy car. The boy on the left says "Trả em!" (Give me!) and the boy on the right replies "Của anh chứ!" (It's mine!).
- Panel 3:** A girl gives a boy a pinwheel. The girl says "Em xin!" (I beg you!) and the boy replies "Cho em này!" (Give it to me!).
- Panel 4:** A girl asks a boy "Sao em không dọn đồ chơi?" (Why don't you clean up the toys?). The boy replies "Chị dọn đi." (You clean up.)
- Panel 5:** A boy offers a girl a burger. The boy says "Em ăn đi." (You eat it) and the girl replies "Chị ơi!" (Oh my!)
- Panel 6:** Three children are playing with a ball. One child is holding a ball, another is clapping, and the third is sitting on the floor.

b. Em sẽ làm gì nếu em là bạn trong mỗi tình huống dưới đây?

Tình huống 1

Tình huống 2

Tình huống 3

c. Tự liên hệ

Em đã làm gì để thể hiện sự quan tâm, chăm sóc anh chị em trong gia đình?

VĂN DỤNG

- Cùng bạn thực hành:
 - Chúc mừng anh chị em nhân dịp sinh nhật.

- Động viên, chia sẻ khi anh chị em ốm, mệt.
- Thực hiện quan tâm, chăm sóc anh chị em bằng những việc làm phù hợp.
- Chia sẻ việc nhà với anh chị em.

LỜI KHUYÊN

Anh chị em hoà thuận
Yêu thương, giúp đỡ nhau
Tình cảm sẽ bền lâu
Gia đình thêm đầm ấm.

Chủ đề THẬT THÀ

Bài 10 LỜI NÓI THẬT

KHỞI ĐỘNG

Cùng bạn chơi trò *Đoán xem ai nói thật?*

KHÁM PHÁ

a. Kể chuyện theo tranh

Cậu bé chăn cừu

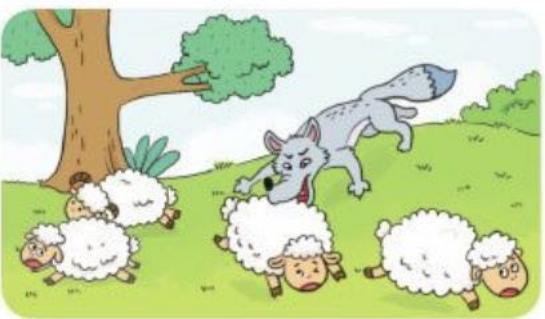
1 Cậu bé chăn cừu nơi đồng
cỏ xa xôi. Người làng dặn
cậu bé.

2 Một ngày nọ, cậu muốn
trêu đùa mọi người.

3 Dân làng chạy đến cứu.

4 Biết bị lừa, mọi người
rất tức giận.

5 Một hôm, chó sói
xuất hiện thật.

6 Nhưng không ai chạy
đến giúp nữa.

(Phỏng theo E-dốp)

b. Trả lời câu hỏi

- Vì sao khi chó sói xuất hiện, dân làng không đến giúp cậu bé?
- Nói dối có tác hại gì?
- Nói thật mang lại điều gì?

c. Xem tranh và cho biết:

- Bạn nào nói thật?
- Bạn nào nói dối?

1

LUYỆN TẬP

a. Em đồng tình với ý kiến nào dưới đây?

- Người nói thật là người đáng tin cậy.
- Nên nói dối để tránh bị phạt.
- Không nên nói dối, đổ lỗi cho người khác.

b. Đóng vai

Tình huống 1

Chi sơ ý làm rách vở của bạn.

Nếu là Chi, em sẽ ứng xử như thế nào?

Sao vở của tôi
lại bị rách?

Tình huống 2

Mai quên lời mẹ dặn mang đồ sang cho bà.

Nếu là Mai, em sẽ nói gì?

Con đã mang đồ
sang cho bà chưa?

c. Tự liên hệ

Em đã bao giờ dũng cảm nói thật khi mắc lỗi chưa?
Hãy chia sẻ với bạn, nếu có.

VẬN DỤNG

- Chia sẻ với bạn một câu chuyện về dũng cảm nói thật.
- Dũng cảm nói thật khi em mắc lỗi.
- Đồng tình, ủng hộ khi bạn nói thật.
- Nhắc nhở khi thấy bạn nói dối.

LỜI KHUYÊN

Em luôn ăn nói thật thà
Mọi người quý mến, cả nhà tin yêu.

Bài 11 TRẢ LẠI CỦA RƠI

KHỞI ĐỘNG

a. Cùng bạn hát bài *Bà Còng đi chợ*

Nhạc và lời: Phạm Tuyên

b. Trả lời câu hỏi

- Tôm, Tép trong bài hát đã làm gì?
- Việc làm của hai bạn có đáng khen không? Vì sao?

c. Chia sẻ cùng bạn

- Em hoặc người thân của em đã bao giờ bị mất tiền hoặc mất đồ chưa?
- Khi bị mất tiền hoặc mất đồ, em và người thân của em cảm thấy như thế nào?
- Em đã bao giờ trả lại của rơi chưa? Em cảm thấy thế nào khi làm việc đó?

KHÁM PHÁ

a. Kể chuyện theo tranh

Cậu bé thật thà

1 Sáng nay, Lan thấy mẹ rất buồn.

Đây có phải nhà bà Tâm không?

2 Bỗng có tiếng gõ cửa.

3 Người khách kể.

4 Nhận lại được ví, mẹ
của Lan rất vui mừng.

b. Thảo luận

- Mẹ của Lan cảm thấy như thế nào khi bị mất ví?
- Việc làm của cậu bé trong câu chuyện đã mang lại điều gì?

c. Nêu những người phù hợp có thể giúp em trả lại của rơi

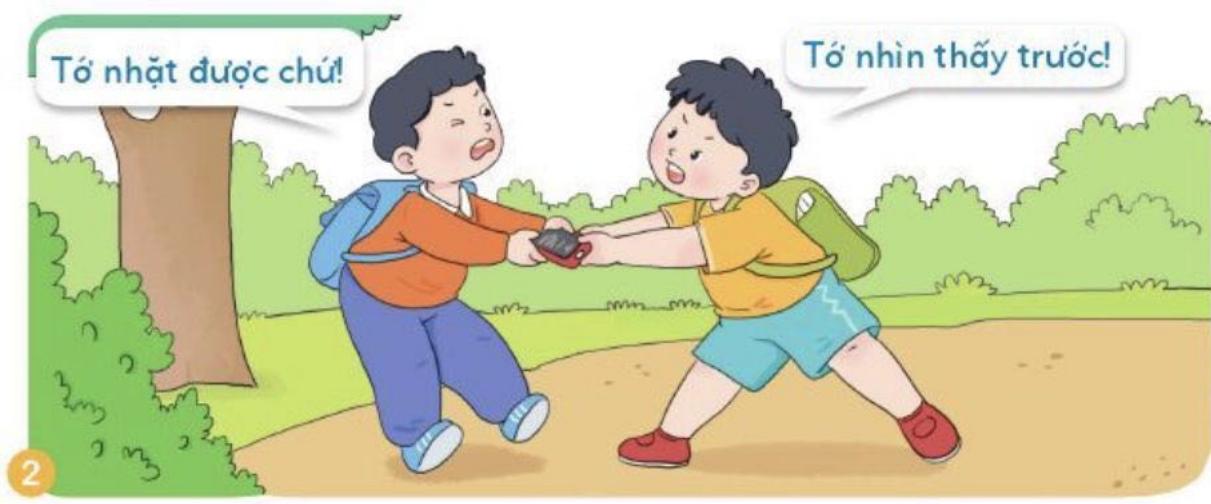
LUYỆN TẬP

a. Việc làm nào của bạn trong các tranh thể hiện tính thật thà?
Vì sao?

Thưa cô, em nhặt được tiền
ở sân trường.

1

b. Xử lí tình huống và đóng vai

Tình huống 1

Quyển truyện của ai đây nhỉ?
Mình đã thích nó từ lâu.

Tình huống 2

Tình huống 3

VẬN DỤNG

- Tìm người phù hợp giúp em trả lại của rơi khi nhặt được.
- Khuyên bạn khi thấy bạn không trả lại của rơi.

LỜI KHUYÊN

Mỗi khi nhặt được của rơi
Em đem tìm trả cho người, mới ngoan.

Chủ đề

PHÒNG TRÁNH TAI NẠN, THƯƠNG TÍCH

Bài 12

PHÒNG TRÁNH BỊ NGÃ

KHỎI ĐỘNG

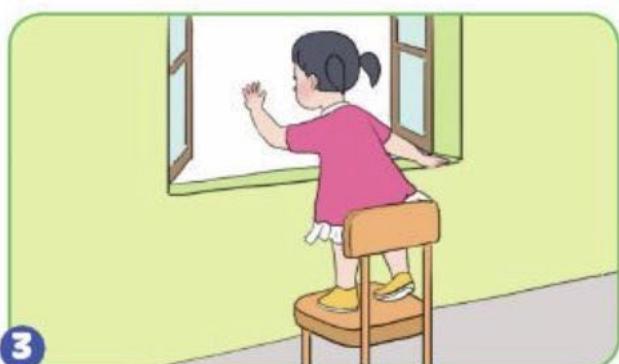
Chia sẻ cùng bạn:

- Em đã từng bị ngã chưa?
- Em đã bị ngã ở đâu?
- Em cảm thấy như thế nào khi bị ngã?

KHÁM PHÁ

a. Đoán xem việc làm của bạn trong mỗi tranh dưới đây có thể dẫn đến điều gì?

b. Nêu cách phòng tránh bị ngã

PHÒNG TRÁNH
BỊ NGÃ

LUYỆN TẬP

a. Em nên làm gì để bảo đảm an toàn trong mỗi tình huống dưới đây?

Tình huống 1 Em cần lấy đồ để trên kệ sách cao.

Tình huống 2

Tình huống 3

- b. Cùng bạn thực hành chườm đá vào vết thương kín, bị sưng tấy do ngã

VẬN DỤNG

- Cùng bạn chỉ ra những nơi dễ bị ngã trong lớp, trong trường để phòng tránh.
- Nhắc cha mẹ làm lưới bảo vệ ở những nơi cần thiết như: lan can, cửa sổ.
- Thực hiện:
 - Không chạy, xô đẩy nhau trên cầu thang, sàn trơn, ướt.
 - Không ngồi trên thành lan can, cửa sổ không có lưới bảo vệ.
 - Không đi chân đất vào phòng tắm trơn, ướt.
 - Không trèo cao, đu cành cây.

LỜI KHUYÊN

Em nên thực hiện những cách cần thiết để bảo vệ bản thân, phòng tránh bị ngã.

Bài 13

PHÒNG TRÁNH BỊ THƯƠNG DO CÁC VẬT SẮC NHỌN

KHỞI ĐỘNG

Chia sẻ cùng bạn:

- Đã bao giờ em bị thương do các vật sắc nhọn chưa?
- Khi ấy, em cảm thấy như thế nào?

KHÁM PHÁ

a. Đoán xem việc làm của bạn trong mỗi tranh dưới đây có thể dẫn đến điều gì?

b. Nêu cách phòng tránh bị thương do các vật sắc nhọn

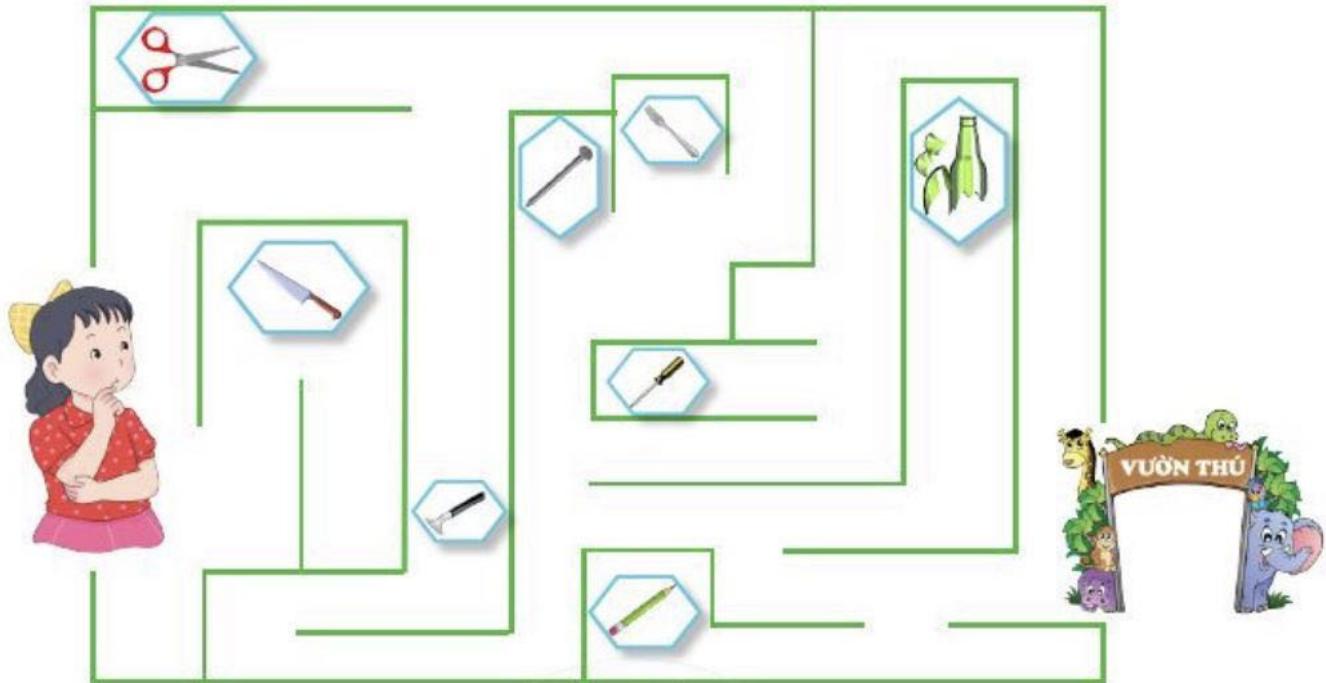

c. Xem tranh và nêu các bước sơ cứu khi bị thương chảy máu

LUYỆN TẬP

a. Cùng bạn chơi trò *Mê cung - Tìm đường đi an toàn*

b. Em nên làm gì để bảo đảm an toàn trong mỗi tình huống dưới đây?

Tình huống 1

Tình huống 2

c. Cùng bạn thực hành sơ cứu vết thương bị chảy máu

VẬN DỤNG

- Cùng bạn chỉ ra những bàn, ghế trong lớp học có góc nhọn để cẩn thận khi di chuyển.
- Nhờ cha mẹ hướng dẫn cách sử dụng dao, kéo an toàn.
- Cùng cha mẹ bọc lại các góc nhọn ở kệ, bàn trong gia đình.
- Thực hiện: Không dùng vật sắc nhọn để chơi, nghịch; không chạy nhảy, chơi đùa gần những vật có cạnh sắc nhọn, khi trên sàn có những mảnh thuỷ tinh, sành, sứ vỡ.

LỜI KHUYÊN

Em nên thực hiện những việc làm cần thiết để bảo vệ bản thân, phòng tránh bị thương do các vật sắc nhọn.

Bài 14 PHÒNG TRÁNH BỊ BỎNG

KHỞI ĐỘNG

a. Cùng bạn chơi trò *Vượt chướng ngại vật*

b. Vì sao em không nên chơi gần những vật này?

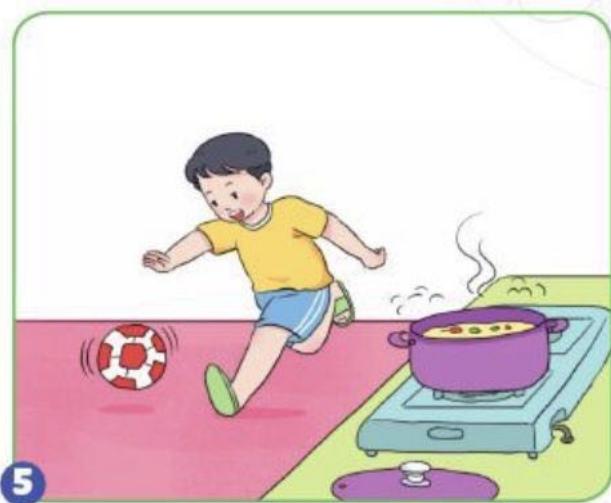

KHÁM PHÁ

a. Tìm những đồ vật có thể gây bỏng

b. Đoán xem điều gì có thể xảy ra với bạn trong mỗi tranh?

- Ngoài các hành động trên, em còn biết những hành động nào khác có nguy cơ gây bỏng?

c. Nêu những việc cần làm để phòng tránh bị bỏng

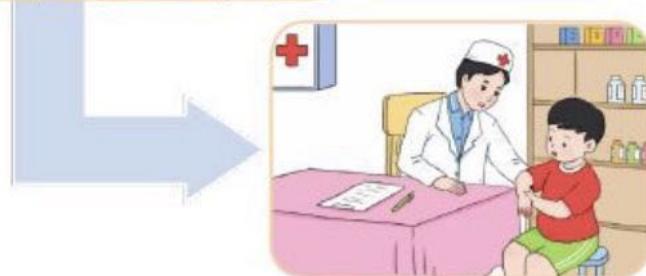
d. Tìm hiểu các bước sơ cứu khi bị bỏng qua các hình dưới đây:

1 Ngâm vùng da bị bỏng trong nước sạch, mát.

2 Xịt hoặc bôi thuốc chống bỏng.

3 Đến cơ sở y tế để khám và điều trị.

LUYỆN TẬP

Xử lí tình huống và đóng vai

Tình huống 1

Tình huống 2 Hoa thấy em bé bò đến gần chiếc bàn ủi vừa mới dùng.

Tình huống 3 Huy nhìn thấy em bé chơi gần xe máy bố vừa mới đi về.

VẬN DỤNG

- Cùng bạn thực hành sơ cứu vết bỏng.

- Nhờ cha mẹ hướng dẫn cách sử dụng an toàn một số đồ dùng trong gia đình có nguy cơ gây bỏng.
- Thực hiện: Không chơi đùa gần phích nước sôi, bàn ủi vừa sử dụng, bếp đang đun nấu.

LỜI KHUYÊN

Phòng tránh bị bỏng em ơi
Em cần cẩn thận khi chơi, khi đùa.

Bài 15 PHÒNG TRÁNH BỊ ĐIỆN GIẬT

KHỞI ĐỘNG

a. Cùng bạn chơi trò *Tìm đồ vật có sử dụng điện*

b. Chia sẻ: Ở nhà em, lớp em có sử dụng những đồ điện nào?

KHÁM PHÁ

a. Điều gì có thể xảy ra với bạn trong mỗi tranh dưới đây?

- Ngoài các hành động trên, em còn biết những hành động nào khác có nguy cơ bị điện giật?

b. Cùng bạn thảo luận cách phòng tránh bị điện giật

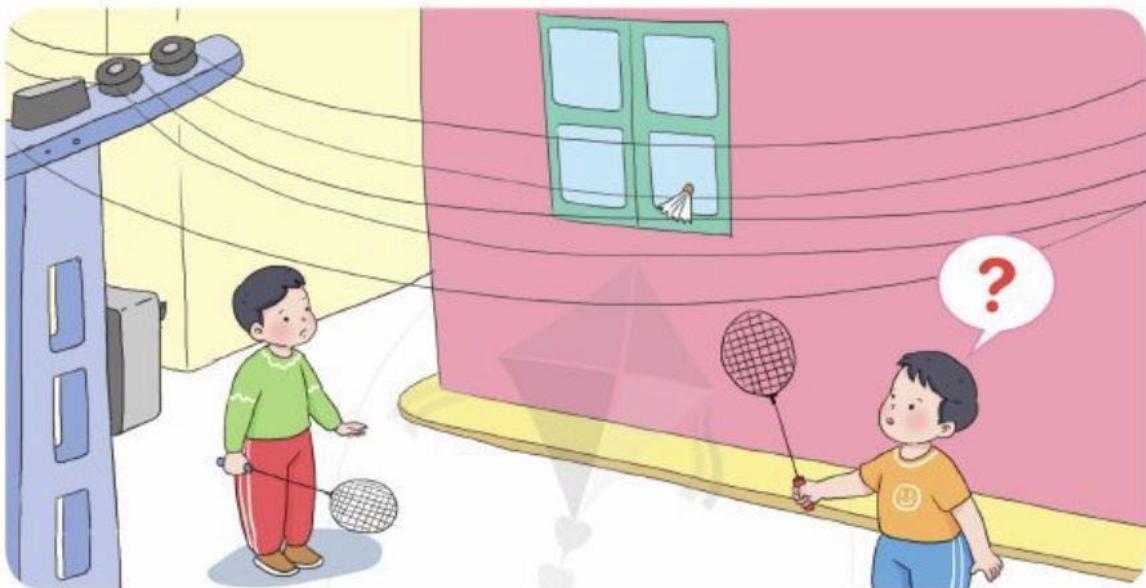

LUYỆN TẬP

a. Em sẽ làm gì trong mỗi tình huống dưới đây?

Tình huống 1

Em và bạn chơi cầu lông ở ngoài ngõ, không may quả cầu vướng vào dây điện.

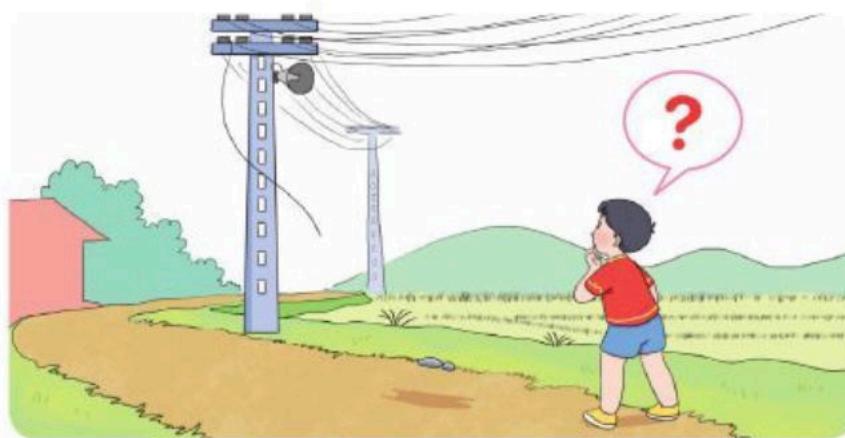

Tình huống 2

Em thấy dây cắm nồi cơm điện bị mất lớp nhựa bảo vệ bên ngoài.

Tình huống 3 Em nhìn thấy dây điện ngoài đường bị đứt, treo lơ lửng.

Tình huống 4 Em nhìn thấy em bé kéo dây điện của chiếc quạt đang chạy.

Tình huống 5 Em nhìn thấy một người bị điện giật.

b. Cùng bạn chơi trò *An toàn hay nguy hiểm?*

VẬN DỤNG

- Cùng thầy cô giáo và các bạn quan sát các ổ cắm, thiết bị điện trong lớp đã đảm bảo an toàn chưa và báo cho nhà trường.
- Nhờ bố mẹ hướng dẫn cách sử dụng an toàn một số thiết bị điện trong gia đình.
- Thực hiện: Không thò tay, chọc que vào ổ điện; không nghịch dây điện; không lại gần bốt điện, tủ điện, trèo lên cột điện.

LỜI KHUYÊN

Điện rất cần thiết cho đời
Nhưng cũng nguy hiểm với người đó em
Vậy nên em phải thường xuyên
Phòng tránh điện giật, chớ nên xem thường.

BẢNG GIẢI THÍCH THUẬT NGỮ

Giải thích thuật ngữ	Trang
An toàn: yên ổn, loại trừ nguy hiểm, hoặc tránh được sự cố.	62, 66, 67, 72, 77
Biểu hiện: hiện rõ ra bên ngoài.	9, 20, 25, 28
Chăm sóc: săn sóc thường xuyên.	19, 24, 28, 33, 35, 38, 39, 41, 43, 48
Gọn gàng: rất gọn, không có gì vướng víu.	7, 9, 10, 11, 12, 19, 20, 23
Ngắn nắp: có thứ tự, gọn gàng, đâu ra đấy.	7, 9, 10, 11, 12
Phòng tránh: phòng bị trước nhằm chủ động tránh điều bất lợi không hay xảy ra đối với mình.	60, 61, 63, 64, 65, 67, 68, 70, 72, 73, 74, 77
Quan tâm: để tâm, chú ý đến một cách thường xuyên.	38, 39, 41, 43, 48
Tai nạn: việc rủi ro bất ngờ xảy ra gây thiệt hại lớn cho con người.	60
Thật thà: tự bộc lộ mình một cách tự nhiên, không giả dối, không giả tạo; không lấy tiền bạc, đồ dùng của người khác.	49, 54, 56, 57
Thương tích: dấu vết để lại trên thân thể do bị thương.	60
Tự giác: tự mình hiểu mà làm, không cần nhắc nhở, đốc thúc.	29, 30, 32, 33
Yêu thương: có tình cảm gắn bó tha thiết và quan tâm, chăm sóc hết lòng.	34, 35, 36, 37, 38

MỤC LỤC

TRANG

CHỦ ĐỀ: THỰC HIỆN NỘI QUY TRƯỜNG, LỚP

Bài 1: Em với nội quy trường, lớp 3

CHỦ ĐỀ: SINH HOẠT NỀN NẾP

Bài 2: Gọn gàng, ngăn nắp 7

Bài 3: Học tập, sinh hoạt đúng giờ 13

CHỦ ĐỀ: TỰ CHĂM SÓC BẢN THÂN

Bài 4: Sạch sẽ, gọn gàng 19

Bài 5: Chăm sóc bản thân khi bị ốm 24

CHỦ ĐỀ: TỰ GIÁC LÀM VIỆC CỦA MÌNH

Bài 6: Em tự giác làm việc của mình 29

CHỦ ĐỀ: YÊU THƯƠNG GIA ĐÌNH

Bài 7: Yêu thương gia đình 34

CHỦ ĐỀ: QUAN TÂM, CHĂM SÓC NGƯỜI THÂN TRONG GIA ĐÌNH

Bài 8: Em với ông bà, cha mẹ 39

Bài 9: Em với anh chị em trong gia đình 44

CHỦ ĐỀ: THẬT THÀ

Bài 10: Lời nói thật 49

Bài 11: Trả lại của rơi 55

CHỦ ĐỀ: PHÒNG TRÁNH TAI NẠN, THƯƠNG TÍCH

Bài 12: Phòng tránh bị ngã 60

Bài 13: Phòng tránh bị thương do các vật sắc nhọn 64

Bài 14: Phòng tránh bị bỗng 68

Bài 15: Phòng tránh bị điện giật 73

BẢNG GIẢI THÍCH THUẬT NGỮ

78

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC SƯ PHẠM THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

280 An Dương Vương, Phường 4, Quận 5, TP Hồ Chí Minh
Điện thoại: (028) 38 301 303 - 39381382 - Fax: (028) 39 381 382
Email: nxb@hcmue.edu.vn
Website: http://nxb.hcmue.edu.vn

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Giám đốc - Tổng biên tập
LÊ THANH HÀ

Biên tập:

MAI THU TRANG
NGUYỄN THỊ THỦY LINH

Trình bày bìa:

TRẦN TIÊU LÂM

Thiết kế sách và vẽ minh họa:
NGUYỄN THỊ PHƯƠNG DUNG
TRẦN THỊ THU AN

Sửa bản in:

NGUYỄN THỊ THỦY LINH

Tổ chức ban thảo và chịu trách nhiệm bản quyền nội dung:

CÔNG TY ĐẦU TƯ XUẤT BẢN – THIẾT BỊ GIÁO DỤC VIỆT NAM

Chủ tịch Hội đồng Quản trị kiêm Tổng Giám đốc: NGƯT NGÔ TRẦN ÁI

Địa chỉ: Tầng 5, tòa nhà AZ Lâm Viên Complex - 107A Nguyễn Phong Sắc, phường Dịch Vọng Hậu,
quận Cầu Giấy, TP. Hà Nội.

Trong sách có sử dụng một số hình ảnh trên Internet. Trân trọng cảm ơn các tác giả.

ĐẠO ĐỨC 1

Mã số:

ISBN: ...-...-...-...

In ... cuốn, khổ 19 x 26,5cm, tại ...

Địa chỉ: ...

Số xác nhận đăng ký xuất bản: ...-.../CXBIPH/...-.../ĐHSPTPHCM

Quyết định tái bản số: .../QĐ-NXBĐHSPTPHCM ngày .../.../...

In xong và nộp lưu chiểu năm ...

Mang cuộc sống vào bài học Đưa bài học vào cuộc sống

Sách giáo khoa *Đạo đức 1* được biên soạn nhằm giúp học sinh lớp 1 học tập, rèn luyện theo các chuẩn mực đạo đức và kỹ năng sống cần thiết, phù hợp với lứa tuổi.

Nội dung sách bao gồm 15 bài theo 8 chủ đề đã được quy định trong *Chương trình Giáo dục phổ thông 2018*. Nội dung mỗi bài được thiết kế thành các hoạt động học tập đa dạng, hấp dẫn, phù hợp với học sinh lớp 1.

Sách được trình bày đẹp, với những hình vẽ sinh động, hấp dẫn, màu sắc tươi sáng, giúp cho học sinh học tập hứng thú, tích cực và hiệu quả.

Cuốn sách được biên soạn bởi tập thể tác giả – những nhà khoa học, nhà giáo tâm huyết, giàu kinh nghiệm về lĩnh vực giáo dục đạo đức, giáo dục kỹ năng sống cho học sinh tiểu học. Tổng Chủ biên cuốn sách là TS Lưu Thu Thuỷ.

SỬ DỤNG
TEM CHỐNG GIẢ:

- Dùng điện thoại quét mã QR hoặc dùng trình duyệt web để truy cập vào trang web: <https://canhdieu.monkey.edu.vn>
- Vào mục hướng dẫn (canhdieu.monkey.edu.vn/huong-dan) để xem hướng dẫn kiểm tra sách giả và kích hoạt sử dụng học liệu điện tử.

ISBN: 978-604-309-216-5

9 786043 092165